

**Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
29/2017. (VI.20.) önkormányzati rendelete
a pécsi köszén- és uránérc-bányászat függőleges aknáí emléktábláinak
elhelyezéséről szóló 21/2016. (IV.25.) önkormányzati rendelet módosításáról**

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdésében, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében 7. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pécsi köszén- és uránércbányászat függőleges aknáí emléktábláinak elhelyezéséről szóló 21/2016. (IV.25.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
2. § A Rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Páva Zsolt
polgármester

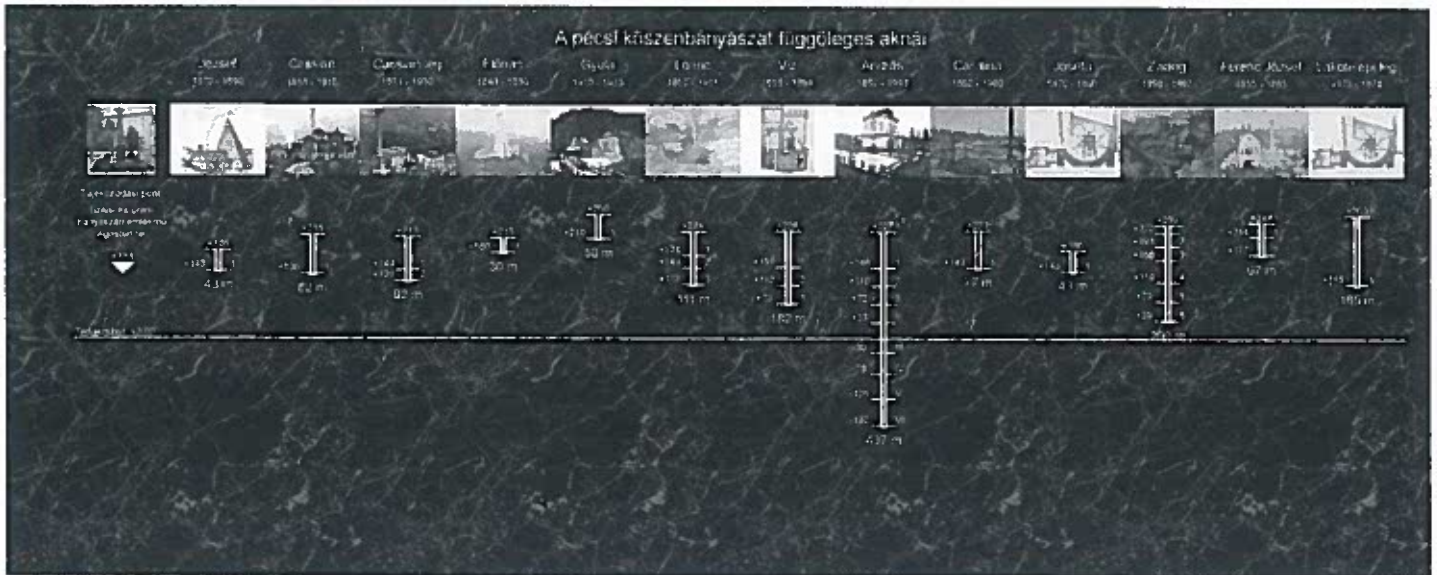

Dr. Lovász István
jegyző

Záradék:

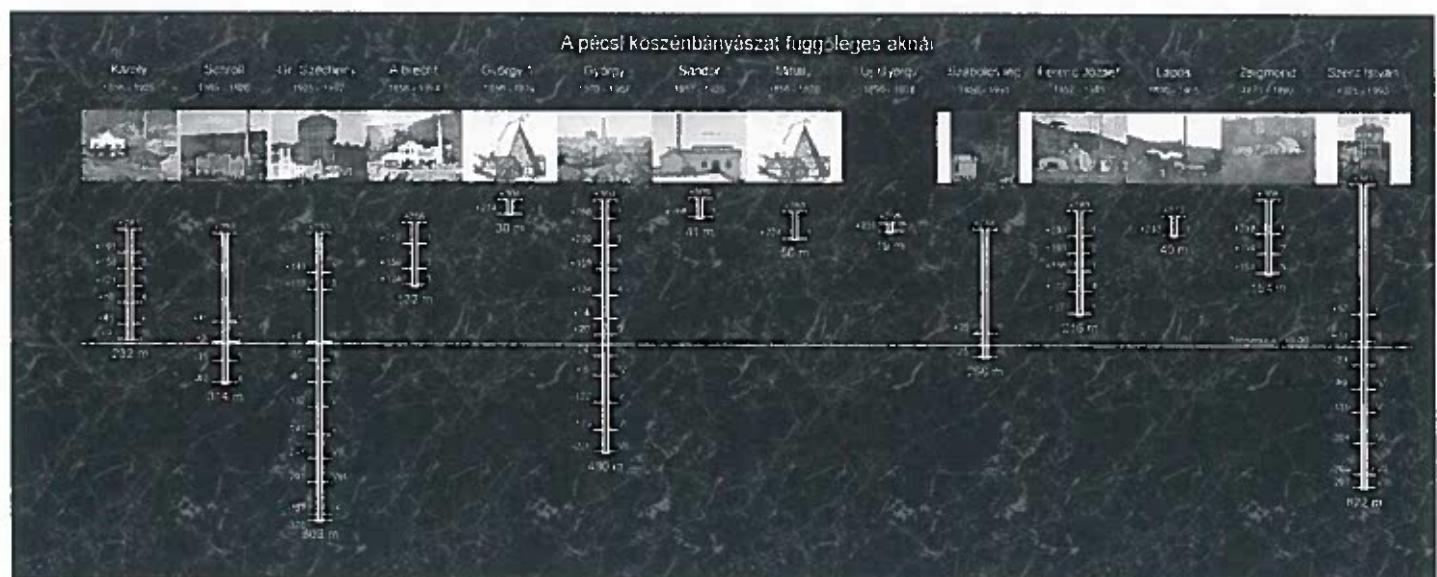
Elfogadta: a Közgyűlés a 2017. június 15-i ülésén

Kihirdetve: 2017. június 20. napján.

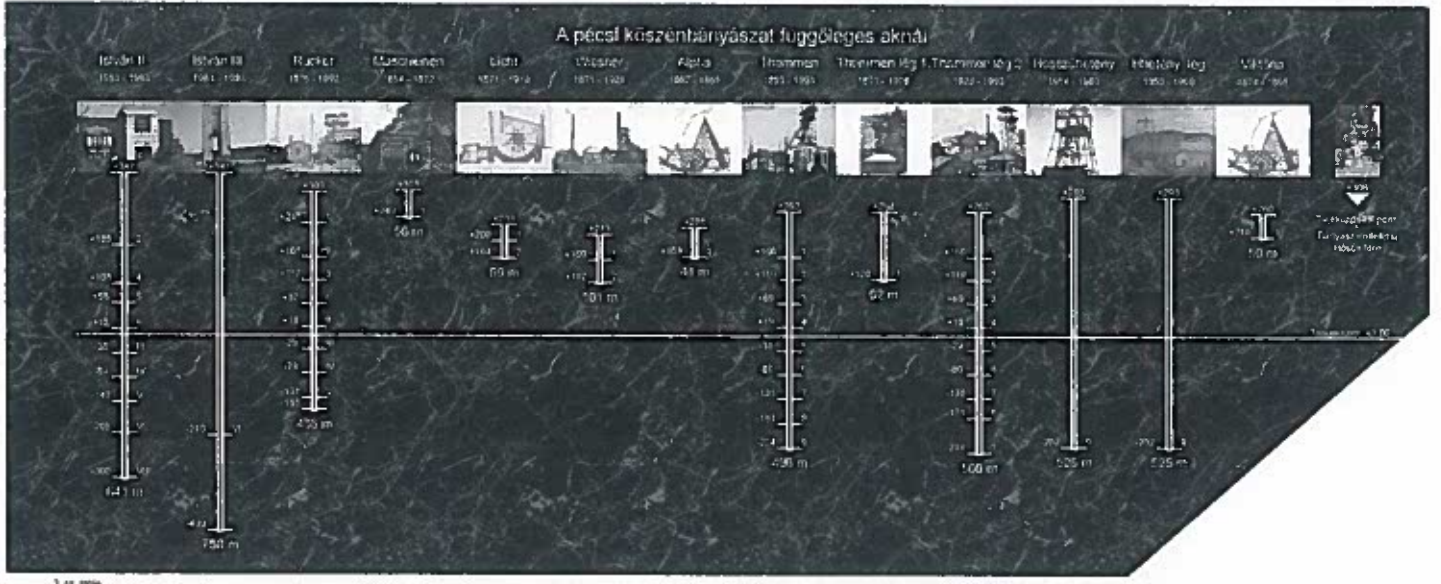
1. melléklet a 29/2017.(VI.20.) önkormányzati rendelethez

1. sz. tábla

2. sz. tábla

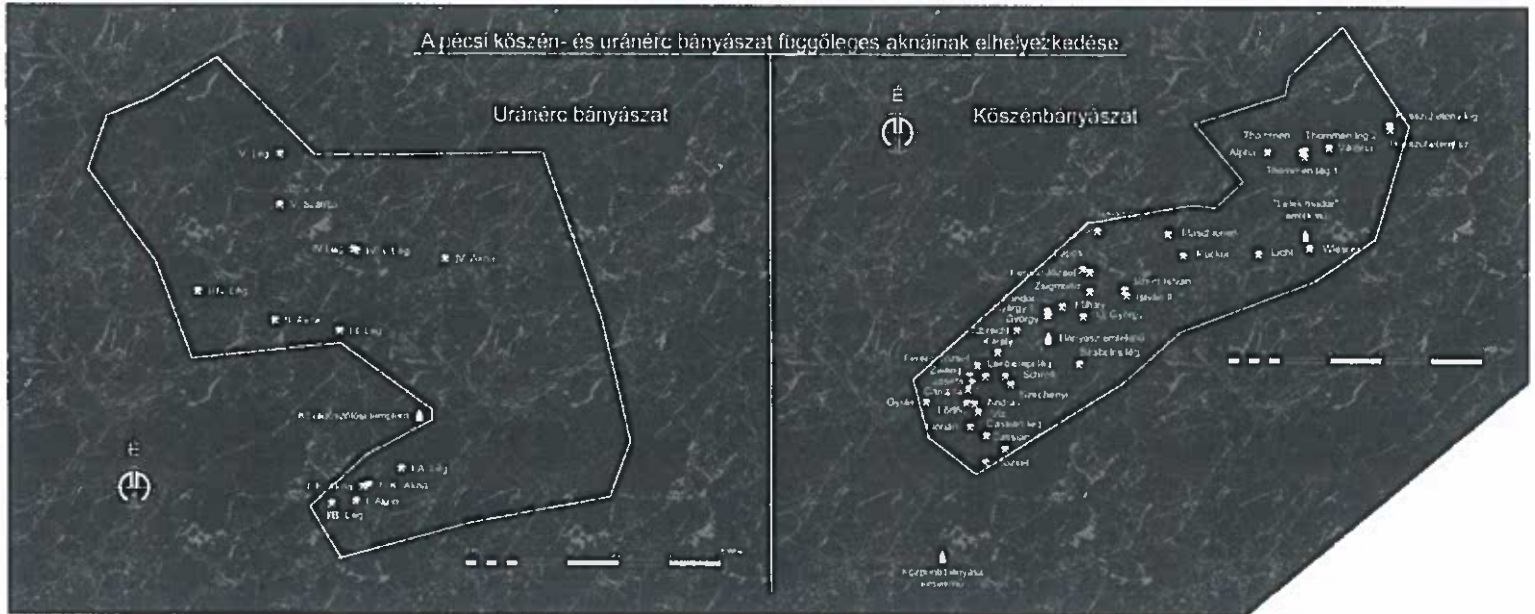

3. sz. 1984

4. sz. 1984

A pécsi kőszén- és uránérc bányászat függőleges aknáinak elhelyezkedése

5. sz. tábla

*"... a kincset azért a tárnák
őrzik és az lobog.
És mindig újra nyitnák
a bányászok az aknát,
amíg szívük dobog. ..."*

(József Attila)

Készítette
a Pécsi Bányásztörténeli Alapítvány
működésének 15-ik évében
2016-ban

Támogatták
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Pécsi Hőerő Zrt.
Mecsekérc Zrt.
PÉTÁV Kft
Lakosság

6. sz. tábla

A KÖSZÉN ÉS URÁNÉRC Bányászat BEFEJEZÉSE

KÖSZÉNBányászat

PÉCS KÖRNYEKI BányATERULET

MÉLYMŰVELES 1994
KULFÉJTÉSI ÜZEM 2004
(PÉCSBANYA SZABOLCS-SÓMOGY, VASAS)

KOMLÓI BányATERULET

MÉLYMŰVELES 2000

ÉSZAKI BányATERULET

1995

URÁNÉRC Bányászat

1997

Megrendelő: Pécsi Bányászattörténelmi Alapítvány - Helyszín: 7628 Pécs, Ágoston tér (hrsz.: 16723)
Tervező: Kollár Levente - Építész kamarai szám: E-02-0597
Megnevezés: II. ütem - 9. jelű emléktábla látványterve - Méretarány: M=1.5
Rajzszám: E-7

9. sz. tábla

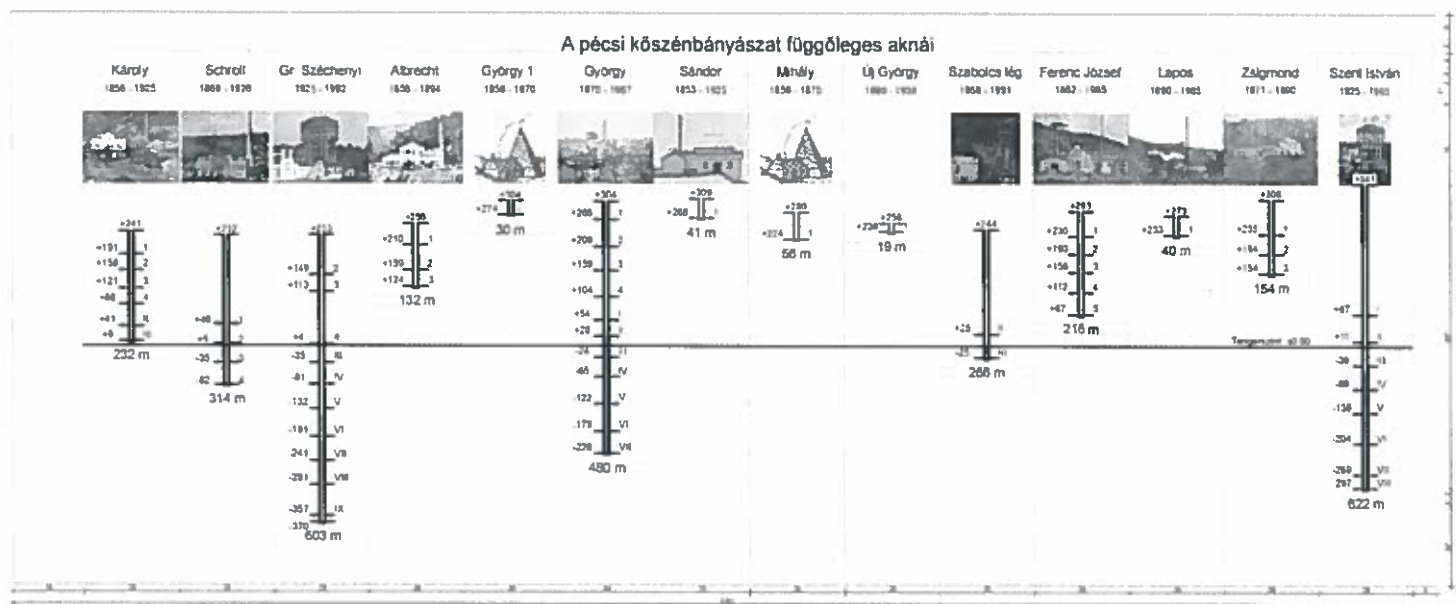
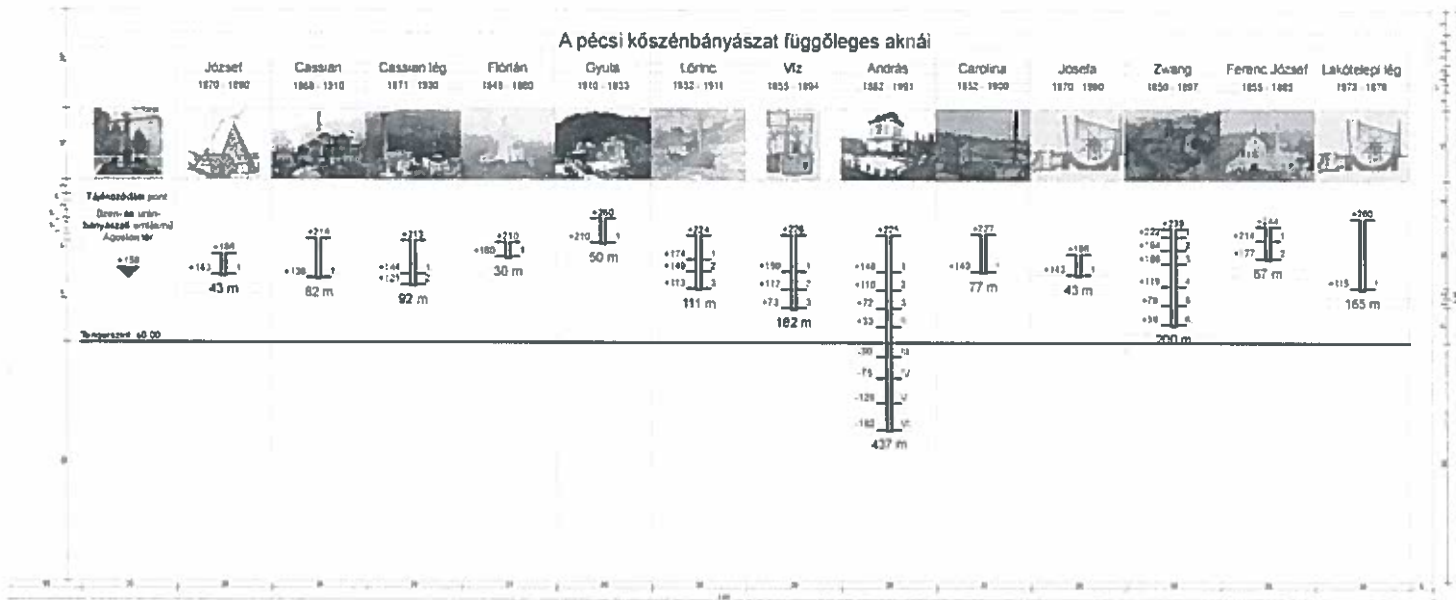

2017

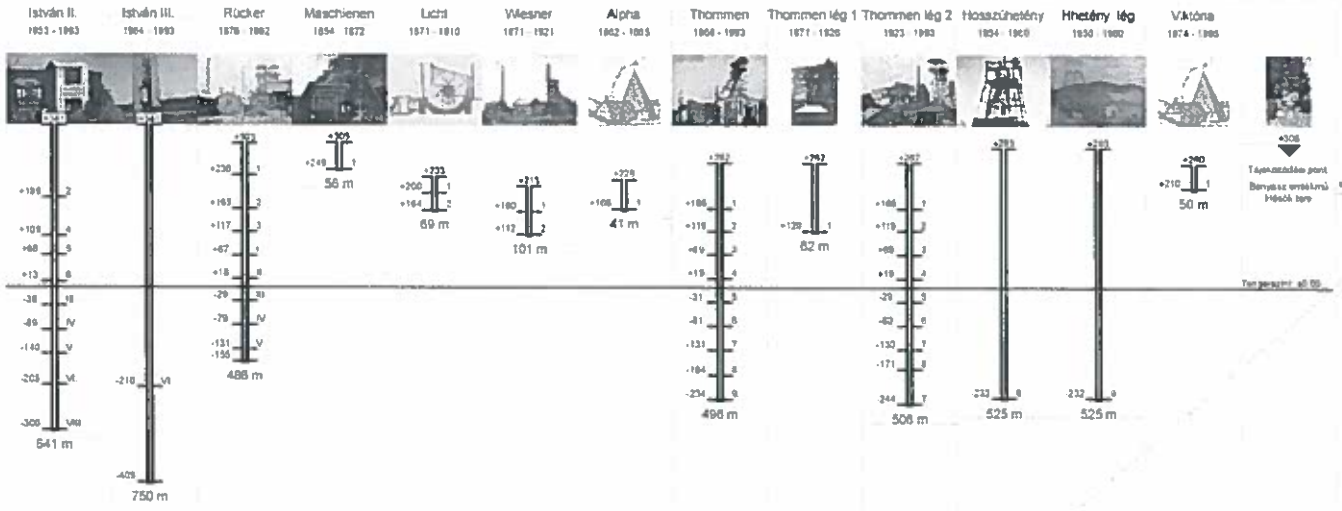
Megrendelő: Pécsi Bányászattörténelmi Alapítvány - Helyszín: 7628 Pécs, Ágoston tér (hrsz.: 16723)
Tervező: Kollár Levente - Építész kamarai szám: E-02-0597
Megnevezés: II. ütem - 10. jelű emléktábla látványterve - Méretarány: M=1.5
Rajzszám: E-9

10. sz. tábla

2. melléklet a 29/2017.(VI.20.) önkormányzati rendelethez

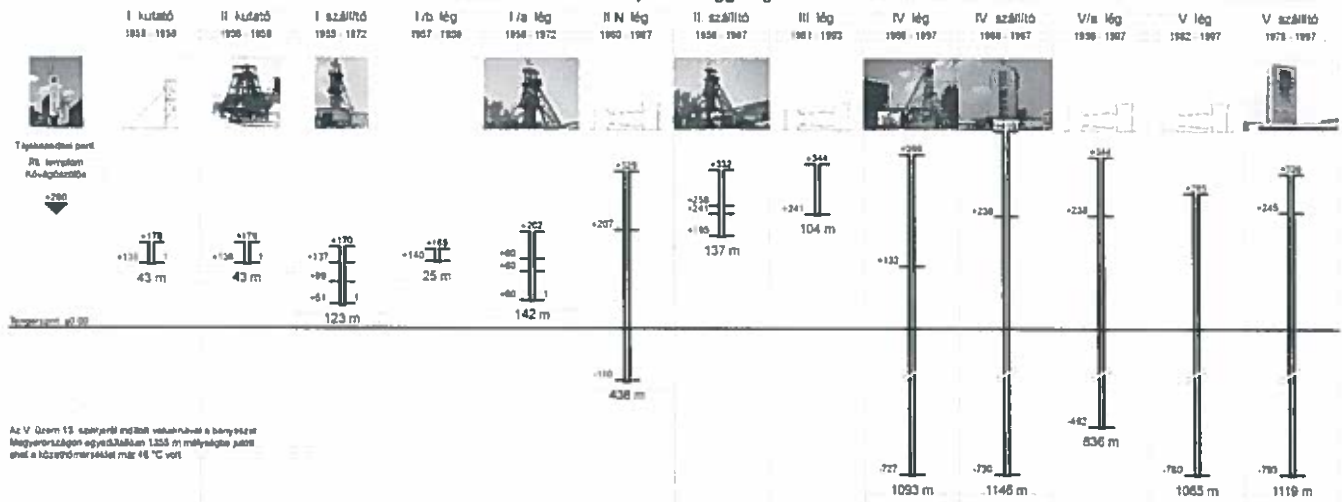

A pécsi kőszénbányázat függőleges aknái

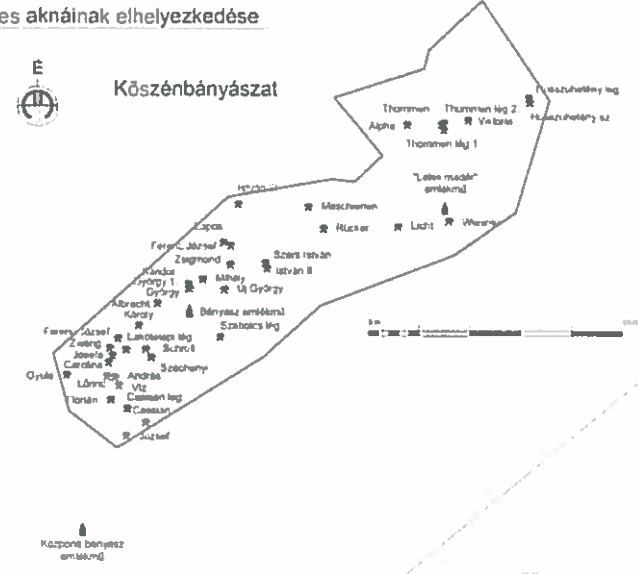
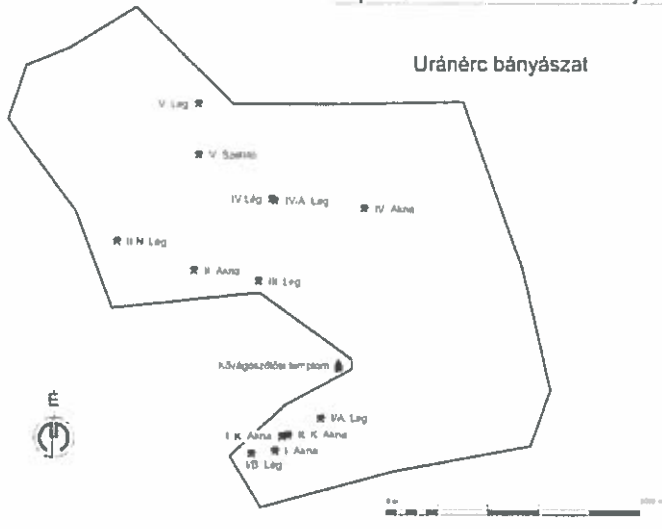
3 sz. lelap

Az urán ércbányázat függőleges aknái

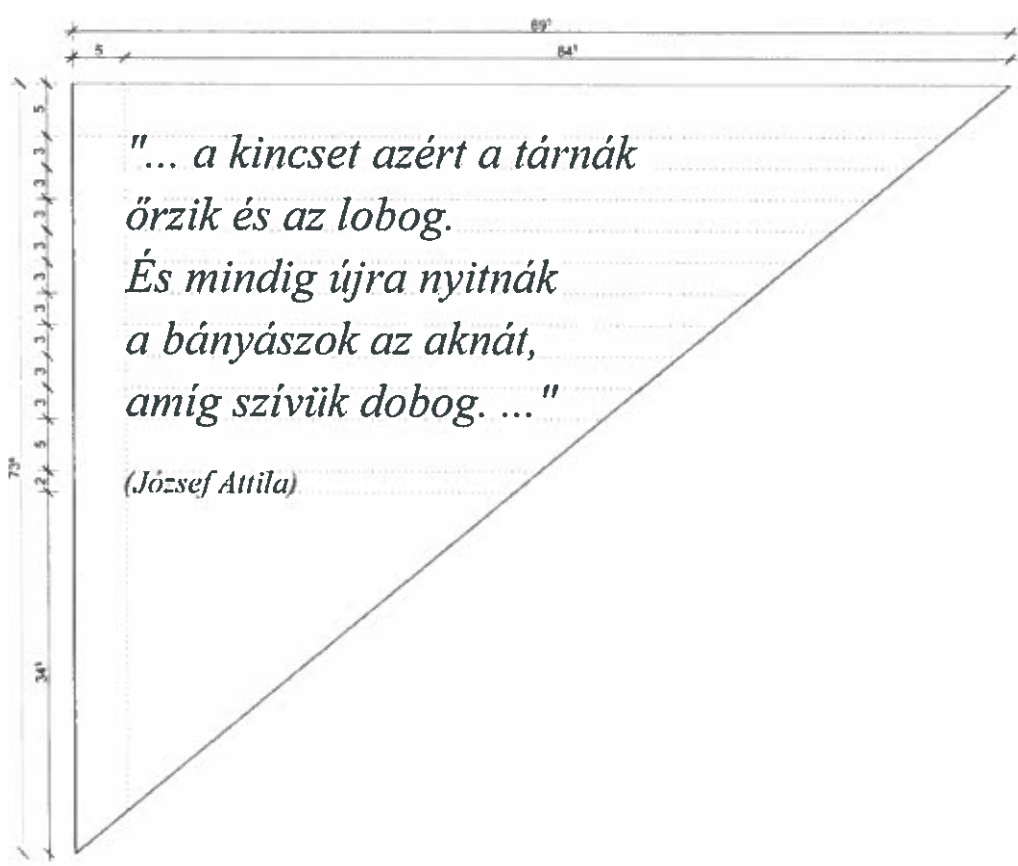

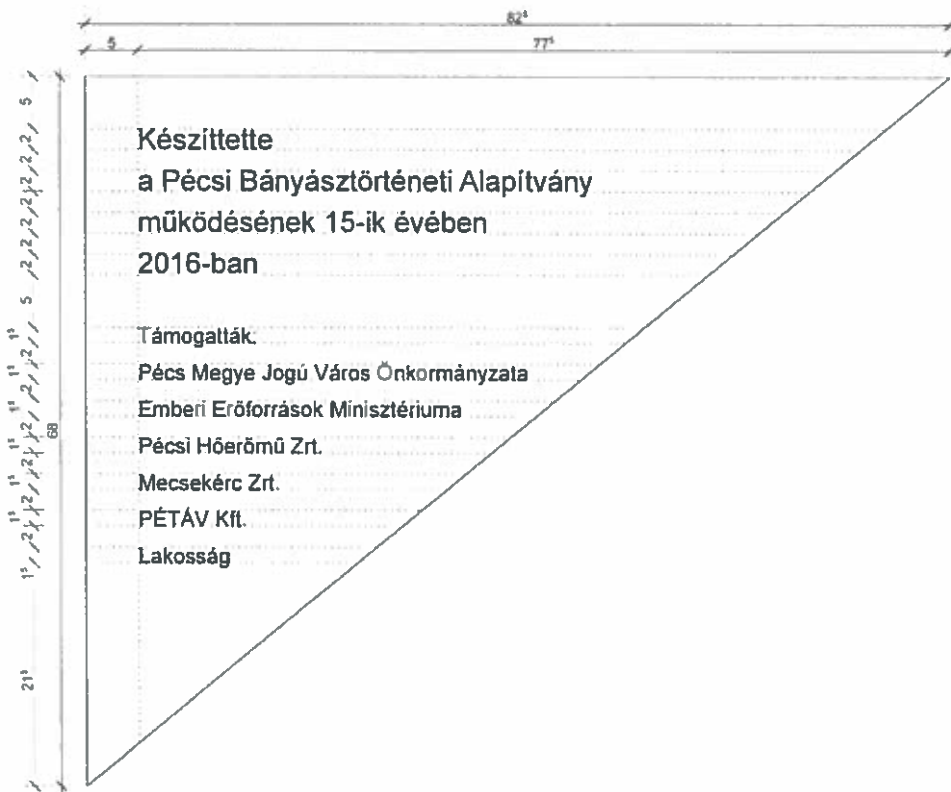
4 sz. lelap

A pécsi kőszén- és uránérc bányászat függőleges aknáinak elhelyezkedése

5. sz. tábla

6 sz. tábla

A mecseki feketekőszén bányászata

A mecseki kőszén előfordulás a hegység keleti felében, mintegy 300 km² területen helyezkedik el. Ezen belül 60-70 km² található ipariilag hasznosítható kőszénvagyon. Az előfordulás teljes mélységéig a földtani szénvagyon elérheti a 4 milliárd tonnát.

A tényleges bányászat kb. 20-25 km² területen folyt. 250 éves története során több mint 200 millió tonna szenet hoztak a felszínre. A kiemelt szén és meddőközel miatt a felszín kb. 33 km² területen süllyedt le.

Az ország egyetlen kohászati koksz előállítására alkalmas kőszén előfordulása.

A nyersszén átlagos fűtőértéke 5200 kcal/kg ill. 21771 kJ/kg

A szén átlagos metán (CH₄) tartalma tonnánként 20-30 m³

Fő bányászveszélyek

· Kőzetomlás veszély

· Bányalűz

· Szén- és gázkitörés

· Sújtólégrobbanás

· Szénporrobbanás

· Szilikózis megbetegedés

· Foglalkoztattak 20000 főt (1965.)

· Üzemi balesetben 1945-1991 között életét veszítette 519 fő.

A szén fontosabb fogyasztói: Villamos erőművek, kohászati és gáz gyárak, MÁV (1980-ig), ipar (1975-ig), lakosság.

A termelés 3 medence részben folyt: A Pécs környéki, a komlói és az észak-mecseki területeken.

A művelő kőszénbánya területek a Mecsekben

A Pécs környéki kőszénterület bányászata

A kőszénbányászat az előfordulás délnyugati szárnyán folyt. A terület nagysága 34 km². 3 fő egysége: Pécsbánya, Szabalcs-Somogybánya, Vasasbánya.

250 év alatt e területen.

Felszínre hozták 110 millió tonna szenet (1750-2000)

37 millió m³ ivóvizet (1926-1990)

Lecsapolták: 125 millió m³ metángázt (1956-1991)

Gyártották: 4,2 millió tonna brikettet (1867-1966) és

0,42 millió tonna kokszot, (1861-1912)

Mélyítettek: 9,1 km függőleges aknát

Létesítettek: 1955-1991 között

890 km vágatot

A kitermelt anyag miatt a felszín 16-18 km² területen süllyedt le.

Az egyidejűleg működtetett bányatérsegek hossza 126 km volt (1960)

A legmélyebb akna hossza: 750 m. művelési mélység kb. 600 m.

A művelt széntelepek száma: 20-22 db,

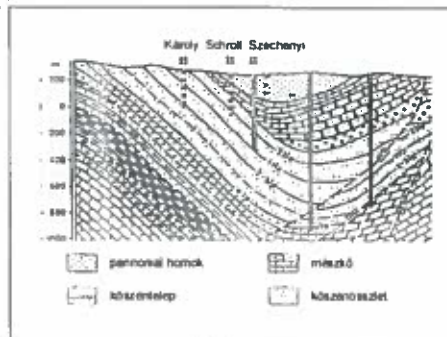
dőlése: 40°-60°,

összvastagsága: 19-25 m

A föld alatt 6500, összesen 8-10000 főt foglalkoztattak. (1965)

Üzemi balesetben 1945-1991 között életét veszítette 215 fő.

Sok ezer lakást, több iskolát, templomot, kórházat építettek, utakat, vasutat, erőművet, közműveket hozták létre és azokat működtették.

Földtani szelvény Károly-, Schroll és Széchenyi aknákon át a bányászati és főfeltáró létesítményekkel

A mecseki uránérc bányászata

A Mecsek hegység nyugati felében a Jakob hegy alatt, permi homokkőben, jencsés előfordulásban helyezkedik el az uránérc.
A megkutatott ércvagyon 39 millió tonna.
A bányatelek területe 65 km².
A leművelt ércmennyiség 23 millió tonna.
A dústolt uránfém 21000 tonna.

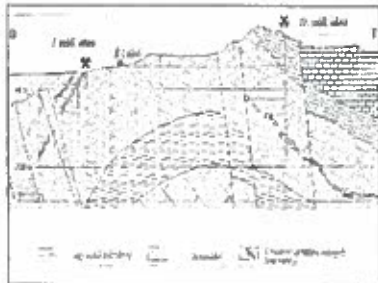
Lemélyítették a felszínről 6,3 km függőleges aknát, közöttük Magyarország legmélyebb aknáját.

Létesítettek 1200 km vágatot.
A legnagyobb művelési mélység 1355 m.
A közet hőmérséklet meghaladta az 50 C°-t.

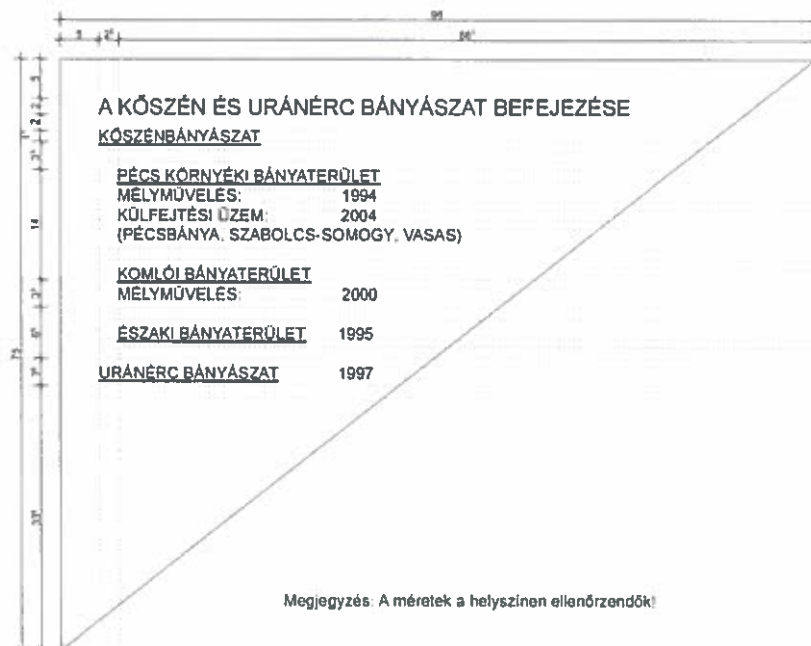
Fő bányaveszélyek:
kőzetomlás,
szilikózis megbetegedés,
ionizációs sugárzás.

3200 főt foglalkoztattak. (1969)
Üzemi balesetben életét veszítette 121 fő.

Létrehozták Pécs új városrészét, az "Uránváros"
(Lakások, oktatási, egészségügyi, sport, kereskedelmi létesítmények)

Földtani szelvény az I. és IV. szállítóaknán át, bányanyitó és főfeldtáró létesítményekkel.

Megrendelő: Pécsi Bányásztörténeli Alapítvány - Helyszín: 7628 Pécs, Ágoston tér (hrsz.: 16723)
 Tervező: Kollár Levente - Építész kamarai szám: É-02-0597
 Megnevezés, II. ütem - 9. jelű emléktábla részletterve - Méretarány: M=1:5
 Rajzsám: E-6

9. sz. tábla

Megrendelő: Pécsi Bányásztörténeli Alapítvány - Helyszín: 7628 Pécs, Ágoston tér (hrsz.: 16723)
 Tervező: Kollár Levente - Építész kamarai szám: É-02-0597
 Megnevezés, II. ütem - 10. jelű emléktábla részletterve - Méretarány: M=1:5
 Rajzsám: E-8

10. sz. tábla

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-ában foglaltak szerint eljárva az önkormányzati rendelet tervezetét az alábbiak szerint indoklom:

INDOKOLÁS

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a pécsi kőszén- és uránérc-bányászat függőleges aknáinak emléktábláinak elhelyezéséről szóló 21/2016. (IV.25.) önkormányzati rendeletet módosító 29/2017. (VI.20.) önkormányzati rendelethez

1. §-hoz és 1. és 2. mellékletéhez

Pécsett a bányászati tevékenység kétszáz éven át több ezer pécsi polgár egzisztenciáját biztosította, valamint a város XIX-XX. századi gazdagodását eredményezte.

A Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány a Közgyűlés 21/2016.(IV.25.) önkormányzati rendelete szerint a pécsi kőszén-és uránérc bányászat függőleges aknáit bemutató emléktáblák kihelyezésének I. ütemét a 2016. esztendőben, Pécsett az Ágoston téren (hrsz.:16723) lezárta.

Az emlékhely II. ütemének teljes elkészültével a Bányásztörténeti Alapítvány a Pécs környéki kőszénbányászat és uránérc bányászat főbb jellemzőit és teljesítményét foglalja össze grafikákkal is bemutatva azokat, így a művelt bányaterületek térképét, a Pécs környéki széntelepek dőlésviszonyait földtani metszeten ábrázolva, továbbá az uránérc bányászat földtani szelvényét ábrázolva.

Az emléktáblák I-II. ütemben történő elhelyezésével az Ágoston tér adottságaihoz illeszkedő, átfogó ismereteket nyújtó, gazdagon illusztrált a pécsi kőszén- és uránércbányászat szinte teljes vertikumát méltó módon megőrkítő emlékhely létesül.

2. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.